

Etusivu>Perhe- ja perintöoikeudelliset asiat>Avioero ja asumusero

Tämän sivun alkukielistä versiota [de](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

saksa

Swipe to change

Avioero ja asumusero

Itävalta

1 Millä edellytyksillä avioeron voi saada?

Itävallan laki tuntee kolmenlaisia eroja: tuottamuksellinen ero, ero vähintään kolme vuotta jatkuneen erillään asumisen vuoksi ja yksimielinen ero.

Aviopuoliso voi hakea eroa, jos toinen puoliso on vakavalla aviorikoksella tai epärehellisellä tai epäsiivertävällä käytöksellä tuottamuksellisesti vahingoittanut avioliittoa niin, ettei avioliittoa vastaavaa yhteiselämää voida enää odottaa syntyvän.

Jos aviopuolisot ovat asuneet erillään vähintään kolme vuotta, puoliset voivat hakea eroa liiton korjaamattoman hajoamisen vuoksi.

Jos aviopuolisoiden aviollinen yhteiselämä on lakannut vähintään puoli vuotta sitten, molemmat tunnustavat aviosuhteen korjaamattoman rikkoutumisen ja puoliset ovat yksimielisiä erosta, puoliset voivat hakea eroa yhdessä.

2 Mitkä ovat avioeron myöntämisperusteet?

Tärkein peruste on aviollisen yhteiselämän korjaamaton rikkoutuminen. Tällaisen tilanteen voi aiheuttaa toisen puolison vakava aviorikos, erityisesti jos puoliso on ollut uskoton tai kohdistanut toiseen puolisoon ruumiillista väkivaltaa tai huomattavaa henkistä väkivaltaa. Toinen puoliso voi hakea eroa silloinkin, kun käyttäytymistä ei voida katsoa aviorikokseksi, jos avioliitto on puolison mielenterveyden häiriintymisen vuoksi rikkoutunut niin pahasti, ettei avioliittoa vastaavaa yhteiselämää voida enää odottaa saatavan aikaan, esim. koska puoliso on mielisairas tai kärsii vaikeasta tarttuvasta tai vastenmielisestä taudista. Avioeroa hakevan puolison on kaikissa näissä tapauksissa todistettava väitettyjen perusteiden olemassaolo. Jos puoliset ovat kuitenkin asuneet erillään vähintään kolme vuotta, aviorikosperustetta ei tarvita.

3 Mitä laillisia vaikutuksia avioerolla on

3.1 aviopuolisoiden henkilökohtaisiin suhteisiin (esim. sukunimeen)

Erotessaan puoliset säilyttävät avioliiton aikaiset sukunimensä. Jos puolison sukunimi on avioliiton myötä muuttunut, hän voi avioeron jälkeen ottaa käyttöön vanhan nimensä.

3.2 omaisuuden jakamiseen puolisoitten välillä

Puolisot voivat periaatteessa sopia aivan vapaasti omaisuutensa jakamisesta. Tämä voi tapahtua joko vastavuoroisesti luopumalla toisen omaisuudesta (jolloin omaisuuden erillisyyttä avioliiton aikana säilytetään myös eron jälkeen), jakamalla mahdollinen yhteisomaisuus tai siirtämällä osia toisen puolison omaisuudesta toiselle.

Jos puoliset eivät ole sopineet muuta, kumpi tahansa puoliso voi pyytää tuomioistuimelta molempien puolisoitten tietyn omaisuuden ositusta. Ositus koskee avioliiton aikana kertynyttä käyttöomaisuutta ja avioliiton aikana kertyneitä säästöjä. Avioliiton aikana kertyneeseen käyttöomaisuuteen kuuluvat yhteisen asunnon ja irtaimiston lisäksi kaikki muut tavarat, jotka ovat aviollisen yhteiselämän aikana todella kuuluneet molempien puolisoitten elämään. Avioliiton aikana kertyneitä säästöjä ovat puolisoitten kaikki avioliiton aikana kartuttamat sijoitukset.

Osituksen ulkopuolelle jäävät esimerkiksi kaikki puolisoitten avioliittoon mukanaan tuomat, perityt tai lahjoituksena saadut tavarat. Lisäksi ulkopuolelle jäävät vain puolison henkilökohtaiseen käyttöön tai ammatinharjoittamiseen tarkoitettavat tavarat sekä yritykset ja yritysosuudet, mikäli ne eivät ole pelkkiä sijoituksia. Tuomioistuimen on jaettava omaisuus kohtuuden mukaisesti ja otettava huomioon kaikki merkitykselliset seikat, jolloin on otettava huomioon erityisesti sen panoksen merkitys ja laajuus, jolla kumpikin puoliso on osallistunut käyttöomaisuuden hankkimiseen ja säästämiseen sekä lasten hyvinvoinnin ylläpitämiseen. Panokseksi on katsottava myös huolto, osallistuminen ansioiden hankkimiseen, yhteisen talouden hoitaminen, yhteisten lasten hoitaminen ja kasvatus sekä kaikki muu avioliiton ylläpitoon liittyvä panos.

3.3 puolisoitten alaikäisiin lapsiin

Lastenoikeuksien muutoslain 2001 tultua voimaan 1.7.2001 vanhemmilla on ollut eron jälkeen laajat mahdollisuudet sopia huoltosuhteistaan. Kun avioliitossa eläneet vanhemmat eroavat, alaikäisen lapsen molempien vanhempien huoltajuus periaatteessa säilyy. Jos vanhemmat haluavat säilyttää avioliitossa vallinneen yhteishuoltajuuden, heidän on kuitenkin esitettävä tuomioistuimelle kohtuullisen ajan kuluessa sopimus lapsen pääasiallisesta asuinpaikasta. Vanhemmat voivat myös tehdä tuomioistuimessa sopimuksen, jonka mukaan toiselle vanhemmista annetaan yksinhuoltajuus tai toisen vanhemman huoltajuutta rajoitetaan tietyissä tilanteissa.

Sen jälkeen, kun lakia lapsen ja vanhemman välisestä oikeudellisesta siteestä ja nimestä koskevasta oikeudesta vuonna 2013 muutettiin (*Kindschafts- und Namensrechtsänderungsgesetz*), tuomioistuin on voinut määrätä vanhemmille yhteishuoltajuuden myös vastoin toisen vanhemman tahtoa tai jopa vastoin kummankin vanhemman tahtoa, jos tuomioistuin katsoo, että yhteishuoltajuus vastaa paremmin lapsen etua kuin toisen vanhemman yksinhuoltajuus. Myös tässä tapauksessa vanhempien on sovittava, kumman luona lapsi pääasiassa asuu. Jos yhteishuoltajuus ei ole lapsen edun mukaista, tuomioistuimen on ratkaistava, kummalle vanhemmista yksinhuoltajuus myönnetään.

3.4 toisen puolison velvollisuuteen maksaa toiselle elatusapua?

Puolison, joka on yksin tai pääosin syyllinen, on vastattava toisen puolison tämän elinoloihin nähden kohtuullisesta elannosta, jos puoliso ei saa riittävää toimeentuloa omaisuustuloista ja ansiotuloista, joita hänen voidaan olettaa niissä oloissa voivan saada. Jos molemmat puoliset ovat syyllisiä eroon, mutta kumpikaan ei ole pääosin syyllinen, sille puolisolle, joka ei pysty elättämään itseään, voidaan myöntää elatusapua, jos tämä on kohtuullista, kun otetaan huomioon toisen puolison tarpeet sekä omaisuus- ja ansiotulot. Tuen maksuaikaa voidaan rajoittaa. Yksimielisessä erossa puoliset voivat sopia vapaasti, maksaako toinen puoliso toiselle elatusapua vai luopuvatko molemmat puoliset elatusapuvaatimuksista.

4 Mitä lakitermi "asumusero" käytännössä tarkoittaa?

Asumuserolla ei ole oikeudellista merkitystä Itävallan oikeusjärjestelmässä.

5 Mitä edellytyksiä asumuseroon liittyy?

Ks. vastaus kysymykseen 4.

6 Mitä laillisia vaikutuksia asumuserolla on?

Ks. vastaus kysymykseen 4.

7 Mitä lakitermi "avioliiton mitätöinti" käytännössä tarkoittaa?

Itävallan avio-oikeudessa käytetään avioliiton mitättömyydestä termiä *Ehenichtigkeit*. Avioliitto on mitätön, jos sitä ei ole solmittu määrämuodossa, jos toinen puolisoista on ollut avioliittoa solmittaessa oikeustoimikelpoton tai tajuttomuustilassa tai on kärsinyt väliaikaisesta mielenhäiriöstä, tai jos avioliitto on solmittu ainoastaan tai pääasiassa sen vuoksi, että toinen puoliso saisi oikeuden käyttää toisen puolison sukunimeä tai saisi toisen puolison kansalaisuuden, eikä tarkoituksena ole ollut aloittaa aviollista yhteiselämää. Avioliitto on lisäksi mitätön, jos toinen puolisoista on ollut avioliittoa solmittaessa avioliitossa kolmannen henkilön kanssa tai avioliitto on solmittu lainvastaisesti verisukulaisten kesken.

Avioliitto voidaan mitätöidä tuomioistuimen päätöksellä, jos toinen puolisoista on ollut avioliittoa solmittaessa rajoitetusti oikeustoimikelpoinen eikä hänen lakimääräinen edustajansa ole antanut suostumustaan avioliittoon, jos toinen puoliso ei ole avioliittoa solmittaessa tiennyt, että on kyse avioliiton solmimisesta, tai jos hän on tosin tiennyt sen mutta ei ole halunnut sanoa haluavansa solmia avioliittoa, jos toinen puoliso on erehtynyt toisen puolison henkilöstä, jos hän on avioliittoa solmiessaan erehtynyt sellaisista toisen puolison henkilöä koskevista asioista, jotka olisivat, jos hän olisi tiennyt asioiden oikean tilan ja arvioinut oikein avioliiton luonteen, saaneet aikaan sen, ettei hän olisi solminut avioliittoa, jos hänet on saatu solmimaan avioliitto antamalla petollisesti vääriä tietoja merkittävistä seikoista tai jos hänet on pakotettu avioliittoon laittomasti uhkaamalla.

8 Millä edellytyksillä avioliiton voi mitätöidä?

Ks. vastaus kysymykseen 7.

9 Mitä laillisia vaikutuksia avioliiton mitätöinnillä on?

Jos avioliitto on mitätön, sitä käsitellään kuin sitä ei olisi ikinä solmittukaan. Jos avioliittoa solmittaessa vain toinen puolisoista oli tietämätön avioliiton mitättömyydestä, aviopuolisoihin sovelletaan samoja varallisuusoikeudellisia määräyksiä kuin avioeron jälkeen. Avioliitossa syntyneet lapset ovat avioliiton mitätöinnin jälkeenkin avioliitossa syntyneitä.

10 Mitä vaihtoehtoisia muita kuin juridisia keinoja avioeroon liittyvien asioiden ratkaisemiseksi on olemassa?

Avioeroa ja avioliiton mitätöimistä haetaan aina oikeudelta. Eron yhteydessä esiin tulevat ongelmat voidaan kuitenkin ratkaista myös tuomioistuimen ulkopuolella (esim. sovittelijan avulla).

11 Minne avioero-/asumusero-/mitätöintihakemukset tulee lähettää? Mitä muodollisuuksia tähän liittyy ja mitkä asiakirjat hakemukseen tulee liittää?

Avioeroon, avioliiton mitätöimiseen tai avioliiton voimassaoloon liittyvissä riidoissa ovat toimivaltaisia alioikeudet (*Bezirksgericht*). Avioeroon, avioliiton mitätöimiseen tai avioliiton voimassaoloon liittyvissä riidoissa on toimivaltainen yksinomaan se alioikeus, jonka hallintoalueella on tai viimeksi oli puolisoiden yhteinen asuinpaikka. Jos kummankaan puolison asuinpaikka ei ole avioerohakemuksen jättämisen aikaan tällä hallintoalueella tai heillä ei ole ollut yhteistä asuinpaikkaa Itävallassa, toimivaltainen on yksinomaan se tuomioistuin, jonka hallintoalueella on vastaajan asuinpaikka. Jos sellaista ei ole Itävallassa, toimivaltainen on se tuomioistuin, jonka hallintoalueella on kantajan asuinpaikka, ja muissa tapauksissa Wienin kaupungin alioikeus. Itävallan tuomioistuimilla on tuomiovalta näissä riidoissa, jos toinen puolisoista on Itävallan kansalainen, jos vastaajan – molempia puolisoja koskevan mitättömyyskanteen yhteydessä ainakin toisen puolisoista – asuinpaikka on Itävallassa tai jos kantajan asuinpaikka on Itävallassa ja joko molemmilla puolisoilla on ollut viimeinen yhteinen asuinpaikka Itävallassa tai kantaja on kansalaisuudeton tai on ollut avioliittoa solmittaessa Itävallan kansalainen. Tämä oikeuspaikka on yksinomainen, mutta toisen oikeuspaikan käytöstä voidaan kuitenkin sopia.

Avioerokanteessa on otettava huomioon kanteen yleiset muotomääräykset; yksimielistä eroa koskevassa hakemuksessa – josta päätetään hakemuslainkäytön mukaisessa menettelyssä – on oltava molempien puolisoiden allekirjoitus. Kaikissa tapauksissa hakemukseen on liitettävä ainakin vihkitodistus; on suositeltavaa liittää mukaan myös kaikki muut hakemusta tukevat asiakirjat.

12 Voiko asian hoitamiseen saada oikeusapua?

Myös erasioissa voi saada oikeusapua. Sitä annetaan oikeusavun yleisten sääntöjen mukaisesti (ks. "Oikeusapu – Itävalta"). Avioeromenettelyssä ei ole pakko käyttää avustajaa, mutta jos sellaista käyttää, avustajana on oltava asianajaja. Tämä tarkoittaa, että osapuolta, joka ei halua edustaa oikeudessa itseään, voi edustaa vain asianajaja.

13 Voiko avioero-/asumusero-/mitätöintipäätökseen hakea muutosta?

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen avioeroa, avioliiton mitätöimistä tai avioliiton voimassaoloa koskeviin päätöksiin voidaan hakea muutosta yleimmästä oikeusasteesta eli toimivaltaista alioikeutta vastaavasta toisen asteen tuomioistuimesta (*Landesgericht*).

Muutoksenhakutuomioistuimen päätökseen voidaan hakea muutosta korkeimmasta oikeudesta vain, jos päätös riippuu sellaisen oikeusasian ratkaisemisesta, jolla on huomattava merkitys oikeudellisen yhtenäisyyden, oikeusvarmuuden tai oikeuden kehittymisen kannalta, esimerkiksi koska muutoksenhakutuomioistuimen päätös poikkeaa korkeimman oikeuden oikeuskäytännöstä, oikeuskäytäntöä ei vielä ole tai se on epäyhtenäinen.

14 Millä tavoin tulee menetellä jos halutaan, että toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antama avioero-/asumusero-/mitätöintipäätös tunnustetaan tässä jäsenvaltiossa?

Tällaiset päätökset (Tanskassa tehtyjä lukuun ottamatta) tunnustetaan 27 päivänä marraskuuta 2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003 (Bryssel IIa -asetus) nojalla Itävallassa automaattisesti ilman erityistä tunnustamismenettelyä. Bryssel IIa -asetuksen mukaan avioeroa, avioliiton peruuttamista tai sen mitätöimistä koskeva tuomioistuinmenettely on yleensä tullut käynnistää 1. maaliskuuta 2001 jälkeen (poikkeuksista ks. Bryssel IIa -asetuksen 64 artikla). Vanhempiin tapauksiin sovelletaan ensi sijassa Bryssel IIa -asetusta edeltänyttä asetusta. Tanskassa annettujen päätösten osalta edellytetään yleensä edelleen erityistä tunnustamismenettelyä.

15 Minkä tuomioistuimen puoleen tulee kääntyä, jos halutaan vastustaa toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antaman avioero-/asumusero-/mitätöintipäätöksen tunnustamista tässä jäsenvaltiossa? Mitä menettelyä tällaisissa tapauksissa sovelletaan?

Pyyntö ulkomaiseen avioeropäätöksen tunnustamatta jättämisestä on jätettävä sille alioikeudelle (*Bezirksgericht*), jonka hallintoalueella osapuolilla on tai on viimeksi ollut yhteinen asuinpaikka. Jos kummankaan puolison asuinpaikka ei ole tällä hallintoalueella tai heillä ei ole ollut yhteistä asuinpaikkaa Itävallassa, toimivaltainen on se tuomioistuin, jonka hallintoalueella on vastaajan asuinpaikka. Jos sellaista ei ole Itävallassa, toimivaltainen on se tuomioistuin, jonka hallintoalueella on kantajan asuinpaikka, ja muissa tapauksissa Wienin kaupungin alioikeus (tuomioistuinten toimivallasta annetun Itävallan lain (*Jurisdiktionsnorm*) 76 §).

Menettelyssä noudatetaan riidattomia menettelyjä koskevan Itävallan lain (*Außerstreitgesetz*) säännöksiä. Vastaajan on esitettävä Bryssel IIa -asetuksen 37 artiklassa tarkoitettu jäljennös tuomiosta ja 39 artiklassa tarkoitettu todistus, jonka tuomion antaneen jäsenvaltion toimivaltainen tuomioistuin tai viranomainen on antanut.

16 Mitä lakia sovelletaan avioeroasiassa silloin kun puoliset eivät asu tässä jäsenvaltiossa tai ovat eri maiden kansalaisia?

Siitä, minkä maan lakia avioeroon sovelletaan, kun asialla on yhteys toisen valtion oikeuteen, säädetään tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla 20 päivänä joulukuuta 2010 annetussa neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1259/2010 (Rooma III -asetus, EUVL L 343, 29.12.2010, s. 10). Rooma III -asetuksen lainvalintasäännöt ovat yleispäteviä myös siinä tapauksessa, että sovellettava laki ei ole tiiviimpään yhteistyöhön osallistuvan jäsenvaltion laki.

Tämä verkkosivu on osa [Sinun Eurooppasi](#) -sivustoa.

[Anna palautetta](#) sisällön hyödyllisyydestä.

The logo for 'Your Europe', consisting of a blue smiley face icon followed by the word 'Your' in a blue script font and 'Europe' in a bold blue sans-serif font.

This webpage is part of an EU quality network

Päivitetty viimeksi: 17/12/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.